

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 002300776 2024

Датум: 27.06.2025.

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 10. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04, 36/09), а у вези са чланом 59. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 94/24), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење и 2/23 – одлука УС), чл. 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20, 116/22 и 92/23- др.закон), чл. 23. став 2. и чл. 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), а на основу захтева носиоца пројекта, предузећа "МИНЕЛ КВАРЦ" д.о.о, из Лазареваца, Карађорђева 2/4, за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину, Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 001747986 2024 од 24.05.2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. НИЈЕ ПОТРЕБНА израда Студије о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације алувијалног кварца на површинском копу "Брајковац", на к.п.бр. 1771/1, 1771/2, 2500/1, 1960, 1961, 2561, 1755/1, 1756, 1757/1, 1757/2, 1757/3, 1758/1, 1758/2, 1758/3, 1758/4, 1758/5, 1758/6 и 1758/7, све К.О. Брајковац, Градска општина Лазаревац, град Београд. Координате преломних тачака контуре експлоатационог поља ПК "Брајковац":

Координате експлоатационог поља		
Тачка	Y	X
T-1	7 447 872	4 905 951
T-2	7 447 873	4 905 900
T-3	7 447 800	4 905 856
T-4	7 447 762	4 905 814
T-5	7 447 712	4 905 655
T-6	7 447 682	4 905 656
T-7	7 447 579	4 905 594
T-8	7 447 493	4 905 586
T-9	7 447 486	4 905 607
T-10	7 447 534	4 905 629
T-11	7 447 473	4 905 739
T-12	7 447 567	4 905 791
T-13	7 447 689	4 905 904
T-14	7 447 697	4 905 927
T-15	7 447 802	4 905 922

2. Радове на експлоатацији песка изводити само у границама дефинисаног експлоатационог поља у склопу утврђених манипулативних површина и траса путева којима се врши транспорт материјала;
3. Гориво и уље транспортовати у посебним, за ту сврху прилагођеним посудама, а приликом допуњавања горива и мењања уља, амбалажа горива, уља и мазива, након употребе мора се одложити на законом прописан начин и локацију. Сервис и ремонтовање машина на локацији на којој се изводе радови су забрањени; Носилац пројекта је у обавези да, по формирању прве етажне равни, изгради бетонирани плато са ивичњаком површине 100м², ради снабдевања и хитних интервенција на механизацији на самом површинском копу, са циљем да евентуално испуривање уља и горива не угрози животну средину
4. Предузети мере заштите од прашине са отворених површина етажних платоа, одлагалишта и транспортних путева. У том контексту налаже се као мера за минимизацију штетног утицаја прашине као линијског и дифузног извора загађења, орошавање поменутих површина помоћу аутоцистерне са инсталацијом и уређајем за орошавање;
5. Спречити изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја, а у случају акцидентног загађења предузети мере санације и заштите животне средине ангажовањем надлежних, односно овлашћених институција и обавестити надлежног републичког инспектора за заштиту животне средине; Уколико се недвосмислено утврди да је дошло до загађења подземне воде које је узроковано радом површинског копа, носилац пројекта је дужан да обавести све надлежне органе у циљу предузимања одговарајућих корака, те је у том смислу носилац пројекта у обавези да се придржава мера заштите животне средине и програма праћења утицаја на животну средину.
6. Обезбедити мерење нивоа буке у животној средини и загађења ваздуха пре отпочињања радова на експлоатацији и у току експлоатације у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 96/2021) и Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21) путем овлашћене стручне организације, а о мерењима благовремено обавестити надлежног републичког инспектора за заштиту животне средине;
7. Обезбедити стални мониторинг квалитета површинских вода у складу са Законом о водама („Службени гласник РС“, бр.30/10, 93/12, 101/16, 95/18);
8. По добијању одобрења за извођење радова по главном рударском пројекту, обавеза је носиоца пројекта да изврши контролно мерење квалитета ваздуха при пројектованом капацитету у зони утицаја површинског копа, а све у складу са Правилником о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирању података. У случају прекорачења граничних вредности емисије и имисије, радови се морају обуставити и спровести мере за свођење резултата у дозвољене границе. Мониторинг квалитета ваздуха треба ускладити према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл.гласник РС" бр.11/2010, 75/10 и 63/13), што значи да нарочито треба пратити концентрацију суспендованих честица пречника мањег од 10μ, (particulate mater, PM10), које са аспекта утицаја на људско здравље (заједно са PM2,5) имају највећи значај. Места за мерење загађења ваздуха, бирају се на позицијама где је ризик за прекорачење граничних вредности тј. здравље људи;
9. Носилац пројекта је у обавези да изради пројекат рекултивације, и за исти добије сагласност од надлежног органа;
10. Носилац пројекта дужан је да, поштује Закон о управљању отпадом („Сл. гл. РС", бр. 36/09, 88/2010, 14/16, 95/18-др.закон и 35/2023), Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гл. РС", бр. 36/09 и 95/18), као и подзаконска акта донета на основу ових закона;

11. Носилац пројекта је у обавези да, при изградњи и редовном раду, испоштује услове свих надлежних органа и институција, а нарочито Услове Завода за заштиту природе Србије, 03 број 021-1484/3 од 30.04.2024. године, услове Завода за заштиту споменика културе Града Београда, број 62-146/2024 од 05.04.2024. године, као и обавезе које проистичу из Решења о издавању водних услова, број 001363798 2024 14843 001 001 325 025 од дана 05.09.2024. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта, предузеће "МИНЕЛ КВАРЦ" д.о.о, из Лазаревца, Карађорђева 2/4, поднео је овом органу захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације алувијалног кварца, на к.п.бр. 1771/1, 1771/2, 2500/1, 1960, 1961, 2561, 1755/1, 1756, 1757/1, 1757/2, 1757/3, 1758/1, 1758/2, 1758/3, 1758/4, 1758/5, 1758/6 и 1758/7, све К.О. Брајковац, Градска општина Лазаревац, град Београд, дана 30.07.2024. године, заведен под бр. 002300776 2024, као и допуноу истог, дана 12.09.2024.године, а на захтев овог органа. Главна примедба на предметни захтев односила се на недостатак водних услова, и који су наведеном допуном достављени у иновираној верзији захтева.

Уз захтев су приложени попуњени упитници за за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину, као и сва неопходна документација за доношење предметног Решења, и то:

1. Графички прилози

- 1.1. Макролокација пројекта: Прегледна топографска карта са границом експлоатационог поља лежишта „Брајковац“, Р=1:25000
- 1.2. Микролокација пројекта: Ситуациони план са границом простора експлоатационог поља лежишта „Брајковац“, Р=1:1000
- 1.3. Стање радова на крају експлоатације без запуњавања откопних поља, Р=1:1000
- 1.4. Стање радова на крају биолошке фазе рекултивације, Р=1:1000

2. Документациони извори

- 2.1. Извод о регистрацији привредног субјекта „Minel Kvarc“ d.o.o., Агенција за привредне регистре, Регистар привредних субјеката од 01.02.2022. год.
- 2.2. Извод о регистрацији привредног субјекта „TERRAGOLD&CO“ д.о.о., Агенција за привредне регистре, Регистар привредних субјеката од 07.10.2022. год.
- 2.3. Подаци о непокретностима из базе података Републичког геодетског завода Србије о катастарским парцелама у обухвату експлоатационог поља лежишта „Брајковац“, <https://katastar.rgz.gov.rs/KnWebPublic/>, јул 2024. године;
- 2.4. Копија плана, Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности Лазаревац КО Брајковац, број 953-080-15505/2024 од 10.04.2024. год.
- 2.5. Решење о утврђеним и овереним билансним резервама алувијалног кварца у лежишту „Брајковац“ код Лазаревца, Република Србија, Министарство рударства и енергетике, број: 310-02-01408/2022-02, од 01.09.2023. године, Београд;
- 2.6. Решење Завода за заштиту природе Србије за експлоатацију из лежишта „Брајковац“, 03 број 021-1484/3 од 30.04.2024. године;

- 2.7. Услови Завода за заштиту споменика културе града Београд за израду пројектне документације за експлоатацију алувијалног кварца из лежишта „Брајковац“, број 62-146/2024 од 05.04.2024. године;
- 2.8. Извод из Главног рударског пројекта експлоатације алувијалног кварца из лежишта „Брајковац“ код Лазареваца, „TERRAGOLD&CO“ д.о.о., Београд, април 2024. године;
- 2.9. Хидролошка студија, „TERRAGOLD&CO“ д.о.о јун 2024. године;
- 2.10. Одговор ЛПКП „Лазаревац“ у погледу локације експлоатационог поља „Брајковац“ у односу на зоне санитарне заштите подземних вода за водоснабдевање становништва, бр. Н0201-3450 од 04.04.2024. године;
- 2.11. Информација о локацији за потребе израде техничке документације у циљу експлоатације алувијалног кварца из лежишта „Брајковац“, Град Београд, Градска општина Лазаревац, Управа градске општине, Одељење урбанизам и грађевинске послове, III-03 број 350-102/2024 од 25.03.2024.године;
- 2.12. Поднети захтев за исхоодвање Водних услови за потребе израде техничке документације дана 12.04.2024. године;
- 2.13. Мишљење у поступку издавања водних услова, ЈВП „Србијаводе“-ВПЦ „Сава-Дунав“, број 6546/1 од 08.07.2024. године;
- 2.14. Водни услови, Републичка дирекција за воде, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде број 001363798 2024 14843 001 001 325 025 од дана 05.09.2024. године,
- 2.15. Извод из Елабората о ресурсима и резервама алувијалног кварца у лежишту „Брајковац“ код Лазареваца, Projekt cop d.o.o. Beograd

Предметни пројект се не налази на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја, а налази се на листи (II) тј. на листи пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, што је утврђено у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину («Службени гласник Р.Србије» број 114/08), и то под тачком 2, подтачка 1), површински коп мањи од 10 хектара. Површински коп „Брајковац“ захвата површину од 6,26 хектара.

Предметни пројекат је у потпуности усклађен са Просторним планом ГО Лазаревац ("Сл.лист града Београда", бр.10/12) израдом и усвајањем Плана детаљне регулације за експлоатацију кварца у алувијалним наносима реке Оњег код села Брајковац, ("Сл.лист града Београда", бр.14/04).

Детаљно истражени део лежишта, који је истраживан 2020 – 2022. године, обухвата рудна тела Оњег 1 и Оњег 2, која су у целини изграђена од кварталног алувијума реке Оњег, испод кога леже горњомиоценске творевине (жуте масне песковите глине и лискуновите глине). Морфологија лежишта алувијалног кварца „Брајковац“, односно рудних тела Оњег 1 и Оњег 2 је претежно равничарског карактера. Оба рудна тела се простиру се дуж корита реке Оњег са леве и десне стране. То су издужена плочаста тела, дебљине око 3 m, релативно мирне кровине и подине, смештена на надморској висини око 165 m (рудно тело Оњег 1) и око 155 m (рудно тело Оњег 2). Битно је напоменути да предметни Главни рударски пројекат обухвати само границу утврђених резерви рудног тела „Оњег 1“ формирано је експлоатационо поље у ком су пројектовани откопни полигони. У ограничавајуће факторе спадају усаглашеност са важећом урбанистичко-планском документацијом, као и физичко-механичке карактеристике радне средине и положај речног корита. Формираним откопним пољима нису обухваћене све утврђене билансне резерве у плану на предметном рудном

телу, обзиром да је било потребно прилагодити величину експлоатационог поља урбанистичким актима и избећи експлоатацију у водном земљишту.

Површинска експлоатација лежишта ће се обављати грађевинским машинама без бушачко-минерских радова. Обзиром на повољну геоморфолошку ситуацију, практично раван терен, малу дебљину продуктивног слоја и раскривке, који чине врло слабо везане или потпуно неvezане валутице и комаде кварца, експлоатација рудних тела може се обављати употребом лаке рударске механизације на једноставан начин.

Завршна контура копа је пројектована унутар експлоатационог поља до подине утврђених резерви алувијалног кварца. Максималан обухват зоне експлоатације се састоји из 2 откопна поља, која су раздвојена коритом реке Оњег уз додатна сигурносна растојања.

Приликом констукције копа нема формирања вертикалне поделе лежишта по етажама, обзиром на малу дубину откопа. Дефинисана је максимална дубина откопавања, узимајући у обзир малу дебљину продуктивног слоја, који ће бити откопан једном експлоатационом етажом.

Како се ради о алувијалном лежишту и неједнаким дубинама оверених резерви, висина етаже у минералној сировини ће варирати у складу са подином равне руде. Максимална дубина откопавања која осим руде обухвата и јаловину не прелази 5,5 m.

Планирани годишњи капацитет од око 6.500 m³ равне руде алувијалног кварца, изражен у тонама износи 11.642 t. Према усвојеном годишњем капацитету и количинама резерви обухваћених контуром копа век пројектованих откопних поља ће износити 14,9 године.

Концепција експлоатације алувијалног кварца обухвата низ активности на локалитету лежишта „Брајковац“ и рудног тела „Оњег 1“:

- Откопавање површинске јаловине (просечна дебљина износи 1,5 m);
- Откопавање равне руде хидрауличним багером и директан утовар у камион;
- Транспорт равне руде до локације за прераду;
- Припрема минералне сировине (дробљење и класирање са прањем кварца);
- Транспорт техногене сировине и затрпавање откопаног простора;

Сама експлоатација корисне минералне сировине је врло једноставна и огледа се у откопавању површинског слоја хумуса и јаловине, затим визуелним путем откопавање равне руде хидрауличним багером. Ровна руда према подацима из Елабората о ресурсима и резервама се састоји од комада кварца, али и других материјала. Потребно је напоменути да величина комада кварца у продуктивном слоју варира у широким границама (од 0 до 400 mm, а понекад може прећи и 500 mm). Након откопавања равне руде потребно је прибећи одређеним методама припреме како би се дошло до финалног производа – алувијалног кварца задовољавајуће фракције. Припрема подразумева најпре да се из равне руде одвоје комади кварца и уситне већи комади који се потом перу и класирају у одговарајућу фракцију. Такође, сав материјал који се створи у процесу прераде а није одговарајућег квалитета или гранулације представља условну јаловину (техногена сировина) и враћа у откопани простор.

Радови ће се одвијати технологијом површинске експлоатације, дисконтинуалном методом откопавања са директним утоваром у транспортно средство. Хидраулични багер ће вршити откопавање, чији систем рада се састоји из следећег:

- Откопавање површинског слоја јаловине и привремено депоновање са стране;
- Након уклањања јаловине, исти багер ће откопавати продуктивни слој и вршити директан утовар у камион.

Ровна руда ће се транспортовати на депонију материјала, где ће се вршити припрема минералне сировине. На месту где се врши припрема биће ангажован још један хидраулични багер који ће вршити утовар равне руде у мобилну дробилицу. Након што се заврши процес припреме равне руде, багер ће извршити и утовар техногене сировине у исти камион који ће техногену сировину вратити у откопани простор.

Обзиром на врло мали годишњи капацитет експлоатације, рад на површинском копу ће се одвијати максимално до 30 радних дана. Експлоатација искључиво у сушном периоду је поред избегавања евентуалне појаве подземне воде, битна и за процес прераде, јер је одвајање земљаног и заглињеног материјала од комадастог кварца неупоредиво лакше у сувој радној средини.

У току експлоатације предметног пројекта јављаће се следећи утицаји на животну средину:

- деградација површина;
- емисија прашине;
- емисија продуката сагоревања моторног горива;
- бука и вибрације као последица рада рударске механизације и опреме;
- генерисање санитарно-фекалних вода; и
- генерисање отпада.

Загађења као што су токсичност, радиоактивност, или друга зрачења не могу се манифестовати при раду на експлоатацији лежишта.

Емисија прашине због коришћења хидрауличног багера и утоваривача и применом мера смањења емсије са површина транспорта ће бити мањег интензитета.

Када је реч о загађењу земљишта и површинских вода, уз примену мера заштите неће имати значајних утицаја.

Утицај пројекта у погледу емисије прашине и буке огледаће се на локацији пројекта и евентуално у ближој околини пројекта.

Вибрације које се емитују радом опреме су веома мале, и амортизују се у непосредној близини извора и не преносе се у животну средину.

Највећи утицај пројекта на чиниоце животне средине огледа се у деградацији и промени намене површина које тренутно представљају пољопривредне површине 5. класе. Након затварања површинског копа извршиће се рекултивација деградираних површина.

Према условима Завода за заштиту споменика културе града Београда број 62-146/2024 од 05.04.2024. године, са аспекта заштите непокретних културних добара и у складу са Законом о културном наслеђу („Службени гласник РС“ бр. 129/21) за предметни простор није утврђен за културно добро, не налази се у оквиру просторно културно-историјске целине и не налази се у оквиру претходно заштићене целине. За предметни простор не постоје подаци о евентуалном археолошком наслеђу у тренутку издавања Услови те се простор може теритирати као археолошки истражен. Увидом у археолошку документацију констатовано је да се у близини предметног простора налази археолошки локалитет Село-Мађарско гробље, позно средњовековна некропола. Археолошки локалитет забележен у центру насеља на простору који данас заузима основна школа и њена околина, а на приближно око 600 м северозападно од границе експлоатационог поља. У складу са наведеним, експлоатација може се реализовати под условима дефинисаним у Решењу Завода, јер је процењено да неће утицати на природне вредности подручја.

На основу документације Завода за заштиту природе Србије, услова: 03. бр. 021-1484/3 од 30.04.2024. године констатовано је да на предметном подручју нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошких значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије. Подручје мањим делом обухвата станиште строго заштићене дивље врсте Речне шкољке (*Unio crassus*). У циљу заштите станишта строго заштићене дивље врсте Речна шкољка (*Unio crassus*) није дозвољено извођење радова у близини речних токова који доводе до замућења воде дуже од 5 дана у континуитету и/или чији интензитет може негативно утицати на акватичне организме.

Брајковац је насеље градске општине Лазаревац, у коме је живело према попису из 2011. године 929 становника. На самом локалитету експлоатационог поља нису присутни стамбени објекти. Изоловани стамбени објекти које припадају сеоском насељу налазе се на око 45 m јужно и на око 102 m северно од границе будућег експлоатационог поља. Лежиште од центра насеља Брајковац је удаљено око 600 m. Удесне ситуације које могу настати су пожар, испуштање опасних материја у воде и на земљиште, елементарне непогоде.

С обзиром на карактеристике алувијалног кварца и величину лежишта, примењену технологију откопавања, врсте емисија које се јављају у току рада пројекта предметни пројекат у току експлоатације, уз примену одговарајућих мера заштите, неће имати значајнијих утицаја на чиниоце животне средине. Применом прописаних мера заштите поузданост укупног система у смислу могућих утицаја на животну средину подиже се на виши ниво.

Анализом карактеристика локације и непосредног окружења, може се закључити да предметни Пројекат, стриктном применом мера заштите животне средине, неће довести до значајних утицаја на медијуме животне средине и здравље становништва.

При екстремним условима користиће се цистерна са водом за квашење манипулативних површина и приступних путева. Подземне и површинске воде нису угрожене јер се неће испуштати отпадне воде. Повишен ниво буке јављаће се до максималних 100 m од извора буке (ангажоване механизације) и не представља значајног емитера у односу на околину површинског копа. На основу анализе установљено је да експлоатација на предметној локацији неће значајније утицати на чиниоце животне средине чак и у случају акцидентних ситуација, уколико се приликом њеног спровођења буду примењивале предвиђене мере заштите и поштовали услови прописани од стране надлежних органа.

Пројектом експлоатације алувијалног кварца на предметној локацији планирано је да се дефинише процес експлоатације заснован на савременим технологијама, позитивним искуствима из праксе за ову делатност уз инкорпорацију мера заштите животне средине наведеним у предметном захтеву, како би се могући негативни утицаји пројекта на животну средину свели на најмању меру.

Намера носиоца пројекта је да експлоатацију песка спроводи у складу са законском регулативом и планским документима, уз поштовање прописаних услова и мера, чиме ће се спречити значајнији негативни утицаји активности на животну средину.

Поступајући по предметном захтеву овај орган је, сагласно члану 10. став 1. и 2. а у вези са чланом 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04,36/09), обавестио заинтересоване органе, организације и јавност, огласом у дневном листу "ДАНАС" од 06.12.2024.године, као и на службеном сајту Министарства, <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnusredinu/>), при чему нико од наведених није у законском року доставио примедбе на горе наведени захтев.

Увидом у достављену документацију уз захтев и спроведеном поступку разматрања захтева, надлежни орган је утврдио да за горе наведени Пројекат, уз поштовање услова свих надлежних органа и институција, није потребна израда Студије о процени утицаја на животну средину.

У вези са изложеним, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Влади, Административној комисији Београд, Немањина 11, путем овог органа, у року од 15. дана од дана пријема овог решења. Жалба се таксира са 590 динара административне таксе према тарифном броју 6. Закона о републичким административним таксама(Службени гласник РС" бр. 43/03..... 63/24 -измена и допуна усклађени дин.изн.).

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић

Доставити:

-Носиоцу пројекта

-Сектору за надзор и превентивно деловање у животној средини

-Архиви